

TRST V ROKAH PARTIZANOV

Kot je bil osporočeno v London so slovenske čete, ki pripadajo jugoslovanski armadi (?) vdrle v Trst ter se bore proti Nemcem s pomočjo prebivalcev.

Jugoslovanski krogi v Londonu, ki imajo zveze s partizanskimi četami v severozapadni Jugoslaviji, pravijo, da so drugi slovenski oddelki zavzeli Idrijo, 30 milj severovzhodno od Trsta in 50 milj severno od Reke, katero tudi ogrožajo.

Druge čete so v vroči boj na 50 milj dolgi fronti od Ilirske Bistrice do Ljubljane.

Neko pokrajino 55 milj severno od Drača Črnogorci oblegajo in so že zavzeli Učinj in letovišče Petrovac. Italijanska Taurinence divizija je s svojimi poveljniki prešla k jugoslovanskim partizanom ter se z njimi bori proti Nemcem.

Na obsežnem ozemlju okoli Banjeluke je hrvatska divizija razdeljala nemške vlake v Novi Gradški in Novi Kapeli.

Nemci so z aeroplani in artilerijo skoro popolnoma porušili NOVO MESTO.

Vojna oprema okoli štirih izmed 20 italijanskih divizij v severnem delu Jugoslavije je padla v jugoslovanske roke.

Neko osiško poročilo pravi, da je bil odbit zavezniški poskus za izkrcanje pri Zadru v Dalmaciji.

Poročilo o nameravanem izkrcanju pri Zadru je prišlo po nemški radijski postaji v Oslo na Norveškem in ga noben zavezniški vir ne potrjuje.

Poročilo iz Osla pravi, da so zavezniški skušali postaviti tanke in vojaštvo na obrežje, da pa so jih nemške čete odbile.

Pa ni verjetno, da bi kaj takega poskušale angleško-ameriške čete. Zader se nahaja v gornjem delu Jadrana in je od prednjih angleških oddelkov v Italiji oddaljen najmanj 200 milj.

V Jugoslavijo prihajajo nemške in bolgarske čete, da zavstavijo ofenzivo gerilcev, ki so se polastili zopet petih mest. Vse to so priprave za zavezniški vpad v Jugoslavijo.

Radijska postaja "Svobodne Jugoslavije", ki je uradna postaja partizanskega poveljnika Tita, poroča, da so četniki generala Mihajlovića napadli 1000 partizanov pri Gomilji, toda to poročilo ni bilo od nikoder drugod potrjeno.

Londoni krogi so mnenja, da so ta napad izvedli oni četniki ki jih je pred tremi meseci general Mihajlović "razlastil", češ, da so bili v zvezi z Nemci.

Rusi obstreljujejo Smolensk

Po tridnevni vroči boji je rdeča armada včeraj zavzela močno nemško trdnjavo Poltav ter se je približala Smolensku, da ga more obstreljevati z artilerijo. S tem pa je tudi stisnil obroč okoli Kijeva, glavnega mesta Ukrajine.

Rusko poročilo tudi omenja zavzetje Uneče, 73 milj jugovzhodno od Brianska ob cesti v Belo Rusijo. Drugo poročilo naznanja, da so Rusi dospeli 10 m do Dnjepropetrovska, ki leži ob vzhodnem kolenu Dnepra ter so osvojili 863 mest, trgov in vasi. V teh bojih je bilo ubitih 5300 Nemcev.

Maršal Stalin v svojem dnevnem povelju je oznanil zavzetje Poltave in Uneče.

Posebno poročilo, ki je došlo v London, naznanja, da so Rusi zavzeli Buzanovo, 9 milj severovzhodno od Smolenska, in Počnok, 19 milj proti jugovzhodu. Z zavzetjem Počnoka so Rusi presekali železnico, ki pelje v Roslave, kjer se, kot pravi poročilo iz Berlina, Rusi že bore po ulicah. Okoli Smolenska je padlo 2000 Nemcev.

Severozapadno od Smolenska v svojem prodiranju proti

Nemci porušili pristanišče Napolj

V napoljskem pristanišču so Nemci potopili najmanj 30 ladij, da ga zavezniški ne bi mogli porabljati. Mesto na vseh krajih gori in je zavito v gost dim, ker so Nemci razstrelili vse pristaniške naprave in količak vredno vojaško napravo.

Dohod od vsakega pomola je ovrhan. Pomoli že več dni gore. Izstrelki pokajo na vseh krajih.

Napolj je eno najboljših in največjih pristanišč v Evropi in Nemci ga hočejo temeljito razdejati, da se ga zavezniški ne bodo mogli posluževati, kadar zavzamejo mesto.

Kot pravi neko poročilo iz Rima v Bern v Švici, je bilo sedem nemških divizij okoli Napolja prisiljenih umakniti se v nove postojanke. Feldmaršal Albert Kesselring je moral iz bojev potegniti infanterijo, ker ni imela dovolj kritja od artilerije, ki ne more dobiti streljiva, ker so Italijani razdeljali železnice za nemškim ozadjem.

Medtem pa se zavezniške armade naglo pomikajo proti severu in se pripravljajo na veliko bitko z Nemci, kadar si izberejo novo črto za obrambo.

Na nekaterih krajih so včeraj zavezniški napredovali do 14 milj in najdalje so prodrli od Sala Consilina do Caggiano in od Potenza do Avigliano. Peta armada je zavzela Acerno, 5 milj severno od Montecorvino Rovella, angleški peti kor pa je pritisnil od Taranta do Ginose, 15 milj jugozapadno od Gioia del Colle.

Toda peta armada in peti kor nista zadela na niti približno tako velik odpor, kot pa je zadela peta armada pod poveljstvom generala Clarka v početnih bojih za Salerno.

Na tem kraju se Nemci poslužujejo le majhnega števila tankov ter polagajo mnogo več

min in razbijajo ceste, da ovirajo zavezniške pri napredovanju. Nemci se polagoma umikajo proti Vezuvi.

General Henri Honoré Giraud se je iz dvodnevnega obiska na Korziki vrnil v svoj glavni stan v Afriki ter rekel, da ste dve tretini Korzike v zavezniških rokah in da bodo Nemci s celega otoka pregnani v desetih dneh.

Zakaj je Hess prišel v Anglijo?

Sedaj šele, po dveh letih, je angleški tujni minister Anthony Eden pojasnil, s kakšnim namenom je 10. maja 1941 tajinstveno z aeroplanom prišel na Škotsko Rudolf Hess, ki je bil prvi za Hitlerjem v nacijski hierarhiji.

Hess je pristal na posestvu vojvode Hamiltona in je najprej z njim govoril o svojem poslanstvu. Hamilton je naglo odpotoval v London ter vladi sporočil o tem, kar mu je Hess povedal. Od onega časa je ostal Hess kot vojni ujetnik v Angliji.

Hess je rekel, da je prišel v Anglijo brez Hitlerjeve vednosti, da pa mu je znano, da Hitler hoče prenehati z vojevanjem, toda je pripravljen zdržati Anglijo in jo držati v vedni sužnosti, ako ne bo hotela končati vojne.

Hess je rekel, da prvotno Hitler ni nameraval zrušiti Anglije in njenega cesarstva in da nikdar ni hrepenel po nadvladi nad svetom. Nato pa je Hess navedel pogoje, pod katerimi bi bil Hitler pripravljen skleniti mir z Anglijo. Ti pogoji so:

1. Nemčija naj ima proste roke v Evropi.
 2. Anglija bo imela proste roke v angleškem cesarstvu: bivše nemške kolonije pa morajo biti vrnjene Nemčiji.
 3. Rusija naj bo vključena v Azijo, toda Nemčija ima gotove zahteve proti njej in morajo biti poravnane s pogajanjmi ali z vojno. Ni res, da bi bil Hitler nameraval kaj kmalu napasti Rusijo. (Napadel pa jo je en mesec pozneje.—Op. uredn.)
 4. Anglija mora izprazniti Irak.
 5. Mirovna pogodba mora vsebovati določbo o obojestranski odškodnini angleških in nemških podanikov, ki so vsled vojne izgubili svoje premoženje.
 6. Ta predlog pa je mogoče upoštevati samo v slučaju, ako bi se pogajala kaka druga angleška vlada, kajti Churchill, ki je koval vojno (po Hitlerjevem zatrdilu) že od leta 1936 in njegovi tovariši, ki so se prodali sedanji vojni politiki, niso osebe, s katerimi bi se hotel Hitler pogajati.
- zornice ni hotela odsloviti, so šli vsi delavci v poslopjih na stavko, vključno z vozilci dvigal.

Neko poročilo pravi, da so se Nemci umaknili v severovzhodni konec Korzike. Francozi so drzno napadli okoli Solenzare ter so Nemcem povzročili težke izgube.

Nemci drže sedaj črto med Solenzaro in Bastijo ob vzhodnem obrežju, toda zavezniške bojne ladje in aeroplani jim bodo preprečili, da bi mogli pobegniti.

V GEORGIJI SO SE KONČNO ZGANILI

Atlanta, 18. sep. — Odbor državne legislature je obsodil postopanje s kaznjenci v Georgiji, "barbarsko" in je pozval zakonodajo države, da uvede reforme, ki bodo pometle zastarele in mučilske metode postopanja z jetniki po kaznilnicah.

Georgia je znana vsled svojih res. barbarskih zakonov, po katerih kaznjence bičajo in vklepajo v verige. Proti takozvanemu "chain gang" barbarizmu so ameriški pisatelji tekom velike depresije napisali mnogo ostrih obsodb, kajti čisto so bili nesrečniki, ki so bili potisnjeni v "chain gang" brezposelni delavci, ki so šli na jug gledat za delom, pa so bili prijati, kot postopači in pride

ljeni skupinam v verige vkle-njenih kaznjencev.

Senatni odsek za preiskavo prisilnih delavnic in kaznilnic je po več mesečni preiskavi sestavil poročilo, v katerem je rečeno, da je bilo dognano, da so bili nekateri kaznjenci pretepali s palicami in gumijastimi cevmi. Za seboj so morali vlačiti na nogah verige z železnimi krogli ali uteži. Obteka kaznjencev je bila v mnogih slučajih nezadostna za njihovo zdravje.

Zenske kaznjence, pravi poročilo, so posebno zanemarjene v tem eziru in mnoge izmed njih nimajo niti čevljev.

Poročilo je združeno z nasveti za odpravo "chain gang" metode in taborišč, kjer imajo sedaj nastanjene te skupine. Jetnike naj bi se spravilo v bodoče v državno kaznilnico Tattinall, kjer naj bi bili deležni vežbanja v koristnih poklih in verske ter druge vzgoje.

Pavelič in predaja Italije

Washington, 16. sep. (ONA). — Vlada hrvaškega kvizlinga, ki mora zdaj prevzeti oskrbo dodatnih nemških garnizij na Balkanu, poskuša dobiti nekoliko več zaslonbe med ljudstvom s tem, da proslavlja veličino pridobitev na ozemlju, katere so jim poklonili Nemci na dalmatinski obali.

Nemško časopisje naglašja z velikim povdankom, da daje okupacija dalmatinske obale "Hrvatom edinstveno priliko, da zberejo vse pozitivne sile v državi in jih uporabijo v svrhu obrambe proti zunanjim in notranjim sovražnikom."

Videti je, da Nemci z veliko vnemo podpirajo in hvalijo Paveličev režim, najbrže zato, ker trenutno niti Bolgari, niti Rumuni ali Madžari nočejo

Stalin za nakup vojnih bondov

Josip Stalin je objavil poslanico, v kateri pozivlja Amerikance, da kupujejo vojne bonde in s tem pomagajo Zdr. narodu v skupni borbi proti Nemčiji.

Stalinovo poslanico je na zborovanju kampanje za prodajo bondov tretjega vojnega posojila v Washingtonu prebral častnik ruske zračne sile general Aleksander Balajev, ki je predsednik nakupne komisije sovjetske vlade v Združenih državah.

Med drugim pravi Stalin v svoji poslanici:

"Naši ameriški prijatelji izdelujejo municijo in zaloge vojnih potrebščin ter nam s tem nudijo veliko pomoč proti našemu skupnemu sovražniku."

Stalin tudi priznava, kako veliko pomoč dobiva sovjetska Rusija od Amerike, ko pravi:

"V tem boju rdeče armade uspešno uporablja aeroplan, tanke, topove in drugi vojni material, ki ga dobivamo iz Združenih držav in iz Anglije."

Se en nemški komisar ubit

London, 22. sep. — Kakor je poročal danes berlinski radio, je bil v glavnem mestu Rutenije, Minsku, ubit nacijski komisar Wilhelm Kabe.

prispevati dodatnih čet za okupacijske posle. Pavelič, ki si na vso moč prizadeva, da potlači gerilske nemire in širjenje upora, je postal za Nemce dragocen zaveznik.

Namestnik ministra za zunanje zadeve in obenem hrvaški minister propagande, Kovačić, je naslovil prebivalstvu priključnega ozemlja nagovor, v katerem jih poziravlja kot dobrodošle in povdarja, da so dobrodošli tudi oni Hrvači, ki so podpirali gerilske sile, ako se bodo udeleževali "dela pri obrambi in obnovi" hrvaške države.

Jasno je, da poskušajo hrvaški sodelovalci prav po hlapčevsko zadovoljiti svoje nemške gospodaje, ki delajo obupne napore, da bi v vseh balkanskih deželah nadomestili italijanske vojaške oddelke, ne da bi preveč obremenili že zdaj preobteženo nemško vojsko in nemške delavske sile.

KAJ JE S POLITIČNIMI UJETNIKI V ITALIJI

Washington, (ONA) — Po begli ujetniki iz italijanskih taborišč, med katerimi se nahajajo tudi precej grških, angleških in indijskih vojakov, prihajajo v vedno večjih grupah na švicarsko mejo, tako poroča švicarski časopis "Die Tat". V veliki zmešnjavi, ki je nastala v onih dneh, ko so se začeli boji med nemškimi in italijanskimi posadkami na italijanskem ozemlju, so bili ujetniki izpuščeni na svobodo v mnogih krajih, še predno se je Nemcem posrečilo napraviti red.

Švica je sklenila prevzeti oskrbo teh beguncev.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

KA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno zgodaj, nedeljo in praznike.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

USODNA DEBATA

Tapisal Peter Lipa.

O priliki zopetnega zasedanja kongresa in v trenutku, ko se nam že približuje zmaga, se bo začela na novo v ameriškem narodu in med njegovimi predstavniki velika, usodna debata—nacionalizem proti internacionalizmu.

Nacionalisti, katere včasih imenujemo tudi izolacioniste, bodo dejali:

"Zedinjene države žive lahko same za sebe. Zmešnjave in prepričanja starega sveta se nas ne tičejo. Ako se bomo vmešavali vanje, se bomo zapletli le v nove vojne."

Internationalisti pa bodo dejali:

"Svet je postal tako majhen, da Zedinjene države ne morejo več odklanjati svojega sodelovanja. Izolacija je iluzija. Zdržiti moramo svoje sile s silami drugih miroljubnih narodov proti bodočim poskusom agresije."

To je že stara debata in se pleče že od konca prve svetovne vojne naprej. Nacionalisti so imeli večino po predaji Nemčije leta 1918. Ko se je začel dvigati Hitler je debata oživela in postala vroča, ko je izbruhnila španska civilna vojna. Toda naši evropski prijatelji, Angleži in Francozi so mislili, da si bodo ohranili mir, ako Hitlerja ne bodo ovirali, in zato tudi Rooseveltova administracija ni začela druge borbe proti njemu. Se-le ko je izbruhnila druga svetovna vojna, je začela naša politika bolj aktivno delovati proti agresorjem in nacionalisti so bili potisnjeni v opozicijo.

Po Pearl Harborju je debata utihnila. Nacionalisti in Internationalisti so soglašali, da se je treba boriti, ako smo napadeni. Toda nacionalisti so na tihem še vedno mislili, da bi bili mogli ohraniti mir, ako bi bili ostali popolnoma nepristranski, dočim so internationalisti nadaljevali svojo propagando za ožje sodelovanje med miroljubnimi narodi.

Med narodom—in časopisju, na radiu, v knjigah in revijah, v privatnih in javnih razgovorih pa se je debata nadaljevala.

Vladna administracija je odkritosrečno objasnila, da je njena pozicija v soglasju z internationalisti. Državni tajnik, Cordell Hull je izjavil v svojem govoru par dni pred novim zasedanjem kongresa:

"Povsem jasno je, da je treba organizirati mednarodno sodelovanje za vzdrževanje miru, ter da mora temeljiti to sodelovanje na dobri volji udeležencev narodov in njihovi pripravljenosti, da se poslušajo, ako potrebno, tudi nasilnih sredstev, da zavarujejo mir. Zadostna sredstva morajo biti na razpolago za tak slučaj. Pripravljenost, da uporabimo silo za vzdrževanje miru, kjer in kadarkoli potrebno, je neobhodno potrebna, ako hočemo zares najti sredstva, ki bodo preprečila izbruh novih konfliktov."

Ko se bližamo zmagi, je tudi čedalje bolj potrebno, da se odloči kongres sam v pogledu p redlogov in sredstev, ter tako pove ali je njegova usmerjenost nacionalističnega ali internacionalističnega mišljenja.

Ne bo več dolgo, predno bo svet imel priliko, da spozna kakšna bo v bodoče politika Zedinjenih držav. (ONA.)

Primorsko vprašanje in SANS

ETBIN KRISTAN.

Najdejo se rojaki, katerim se primorsko vprašanje ne zdi tako važno, da bi se zanje vložili ves trud, ki mu ga posveča SANS. Včasih se slišijo čudne govornice, na primer, da se Primorci samim nič ne mudi v Jugoslavijo, ampak da bi najraje ostali tam, kjer so, to se pravi, pod Italijo.

Menda je malo takih čudakov, toda tudi če sta le dva, sta preveč in treba ju je prepričati, da sta na zelo napačni poti.

Pisec je v stari domovini imel priliko govoriti z mnogimi Primorci, največ z delavci kamnoseki, železničarji, kmeti takozvanimi inteligenzi, našel pa ni ne enega, ki ne bi bil z vsem srcem želel v skupen dom z ostalimi Slovenci.

V Zdrženih državah je dr. Čok kot zastopnik organizacije Jugoslovancev v Italiji a poslal so ga sem za osvoboditve izpod Italije. Pa vprašajte tukajšnje Primorce in verjetno ni, da hoste našli le enega, ki bi se ogrožal za Italijo.

Temu pa se ni prav nič čuditi po vseh izkustvah, ki so jih Slovenci imeli ne le pod italijanskim fašizmom, ampak še prej pod takozvano liberalno vlado. Teh izkustev ni treba tukaj ponavljati, ker so pre-dobro znane.

Najbrže bodo sedanji gospodari Italije zkušali prepričati zaveznike, da bo nova Italija bolj pravično ravnala s Slovenci. Toda takim obljubam noben Slovenec na Krasu, no-ben Hrvat v Istri več ne more zaupati, kajti enakih obljub so imeli v preteklosti več kot do-volj, ostalo pa ni od njih nič drugega kot žalosten spomin. In grof Sforza, ki skuša sedaj glumiti demokrata, je pri ga-ženju teh obljub zelo prizadet.

Toda tudi za ves slovenski narod je primorski problem nadvse važen. Edino vpraša-nje demokracije je enako važno.

V povojnem svetu bo narodnost pomenila kulturno življenje. Kdor koli bi jo skušal zlorabiti za šovinistične name-ne, bo naletel na odpor vseh demokratičnih elementov. Za kulturno produkcijo in uživa-nje pa mora vsak narod imeti dovolj moči in Slovenci so ta-ko maloštevilni, da se morejo na kulturnem polju uveljaviti le tedaj, če so zedinjeni. Še tedaj bodo morali doprinesati večje žrtve kot veliki narodi.

toda njih kulturni napredek v teku zadnjih dvajsetih let pri-taka važno, da bi se zanje vlo-žili, da lahko dosežejo resnične uspehe, če bodo rešeni dose-danjih ovir. Samo naciji mo-rejo blebetati o nemški superi-jornosti in označevati druge narode za nizke in kulturno nesposobne. Kar so Slovenci v najtežavnejših razmerah us-tvarili na kulturnem polju, po-stavlja vse take trditve na laž in mnogi naši kulturni delav-ci bi uživali veliko slavo, če bi svet poznal njihova dela.

Ta trditve ne izvirajo iz nobe-ne narodne prevzetosti. Za-veden Slovenec se ne bo nikdar bahal, da je njegov narod boljši od drugih, ne trpi pa, da bi se poniževal. Saj se dogajajo pred našimi očmi reči, ki do-kazujejo piskavost bahanskega nacionalizma. Črnci v Zdr-ženih državah so dali tej de-želi velike znanstvenike in u-metnike. V Aziji je nekoliko republik, kjer pred pet in dvaj-setimi leti skoraj nihče ni znal čitati in pisati, a tisti "divja-ki" imajo sedaj svoje visoke šole in razvijajo svojo literaturo in umetnost.

Ampak Slovenci so se tisoč let morali boriti za goli obstanek in sedaj hočejo, da se za-varuje njihovo življenje, kar je mogoče edino v združenji Slo-veniji. Pri tem pa se dobro zavedajo, da ne bodo mogli po-stati nikakšni izolacionisti.

Kultura obsega en del človeš-kega življenja ob katerem pa se ne sme pozabiti na gospodar-stvo. To pa sledi drugačnim zakonom, med katerimi postaja sodelovanje čim dalje bolj važno. Kultura se razvija v narodnih mejah, gospodarstvo pa zahteva čim dalje širše pod-lage. Kakor je veleindustrija izpodrinila malo rokodelstvo, kakor so mali trgovci postali le agenti velikih trgovskih družb, kakor so začele ogrom-ne industrijalizirane farme tek-movati z malimi kmeti in jih izpodrivati, tako je vsako go-spodarstvo v tesnih mejah ob-sojeno na žalostno vegetiranje in na bankrot. Na tem polju bo torej vsaka izolacija nemo-goča in tudi Slovenci morajo biti pripravljeni za najobsež-nejšo kooperacijo.

Pri tem pa vendar hočejo — kakor vsi drugi narodi — o-hraniti svoj poseben značaj, svoj jezik, svoje šege, svoje pesmi, svoj način izražanja itd. In da morejo doseči to, potrebujejo vse dele svojega

SONART REKORDI

Lepa Melodija!

St. 5571—Na Marljance, polka
Kje so moje ročice
Marljaka pegla—polka
Duquesne University
Columbus Orchestra

St. 5575—Tereznika polka
Na planinah—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL, Inc., 463 W. 42nd St., New York

naroda, med katerimi so Pri-morci najvažnejši.

Toda kdo more biti tako ultra optimističen, da bi pri-čakoval izpolnitev slovenskih opravičenih zahtev brez dela in boja?

Dokler je vladal v Evropi mir, niso imeli Slovenci skoraj nobenega upanja. Edina mož-nost, da bi dosegli, kar jim gre, bi bila v mirnem, toda te-meljitem preobratu, ki bi pre-uredil svet in ga postavil na vodilno pravičnost in neska-ljene demokracije. Toda tako upanje je bilo v preteklosti ilu-zorne, kar pričajo dogodki, ki so dovedli do sedanje vojne. V tej svetovni krizi iščejo drugi svoje pravice in to je tudi na-loga Slovencev.

O bodočem svetu ne bo nihče sam odločal, ne kak posameznik, ne kakšna posamezna vla-da ali država. To si je treba enkrat za vselej vsteti v glavo. Vse v vojno zapletene dr-žave, ki stoje proti osi, so se zedinile kot združeni narodi in to dejstvo se za nobeno ceno ne sme pustiti izpred oči. Tu-di Slovenci morajo računati s tem. Enako greši proti našim življenjskim interesom tisti, ki trobi, da ne vidi v Rusiji nič drugega kot komunizem, kakor tisti, ki ponavlja staro frazo o "kramarski" Angliji.

Vsaka država je živ organi-zem in zakoni razvoja veljajo zanje kakor za posameznika, kakor za živalska plemena, ka-kor za rastlinske skupine. Da-najšnji človek ni več brlogar, sedanja Rusija ne živi več v le-tu 1919 in sedanja Anglija ni več Chamberlainova.

Ameriški Slovenci se morajo v prvi vrsti kar se tiče sloven-skih opravičenih zahtev trudi-ti, da prepričajo Ameriko o tej opravičenosti. Tudi če ne naj-dejo takoj popolnega razume-vanja, ne smejo izgubiti zaupa-nja in morajo nadaljevati svo-je delo z namenom, da se vo-dilni krogi v novi domovini veri-jo o pravičnosti in o va-žnosti slovenskih aspiracij. Ker pa je Amerika članica zdru-ženih narodov, je treba iskati do-stopa do vseh, da bodo vsi ve-deli, za kaj doprinesajo Slo-venci v stari domovini skoraj nadčloveške žrtve in podpirajo vojna prizadevanja združenih narodov v taki meri, da je Nemčija podzela proti njim pet ofenziv, na ne le, da jih ni štrla, temveč je njihova boje-vitost še narasla.

Naravno je, da morajo ame-riški Slovenci nadaljevati vse načine podpiranja ameriških vojni, naporov. Dolej so to storili v polni meri in nobene-ga dvoma ni, da ne bodo pre-nehali. To bi storili tudi, če ne bi bilo nobenega slovenskega vprašanja. Ampak videti, ka-ko umirajo bratje v stari do-movini za svobodo in za skup-ni cilj vseh protifašističnih sil, si ne bi mogli odpustiti, če ne bi storili, kar morejo, da jim pomagajo do pravice.

Amerika je lojalna zavez-nica svojih zaveznic in misli za zeleno mizo, kadar pride čas sodelovati, ne pa ukazovati. In zato je treba tudi te sedanje in bodoče sodelavce informirati in prositi za njihovo podporo. Vse brez izjeme, ker so in bo-djo vsi enakopravni in se bodo šteli vsi glasovi.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

NEWYORSKI JUGOSLOVANI SO SE IZREKLI ZA ZDRUŽENI ODBOR

V četrtek večer, 23. septem-bra, se je vršila seja ali raje sestanek odbornikov in delega-tov združenih jugoslovanskih društev in skupin v New Yorku in okolici in sicer je bil namen tega sestanka, da se raznotri-va glede našega sodelovanja z Zdrženim odborom južnih Slovanov, kateri je bil ustanov-ljen dne 7. avgusta letos v Cle-velandu in kateremu predsedu-je naš pisatelj, Louis Adamič.

Sestanek sta se udeležila tu-di Louis Adamič in Zlatko Ba-loković. Predsedoval je Frank Kerže. Udeležba je bila jako dobra in tudi Slovenci smo bili zadostno zastopani. Najvažnej-še je bilo to, da so bili na se-stanku sami taki predstavniki jugoslovanskih organizacij, ki so aktivni povsed in je zato lahko računati na njih sode-lovanje. Imeli smo tudi nekaj gostov, ki so prišli zraven iz-zanimanja za stvar.

Mr. Adamič je v daljšem go-voru navzočim p redočil situ-acijo z ozirom na stanje v Ju-goslaviji in pa veliko potrebo našega takojšnjega delovanja v prilog našemu ljudstvu v Ju-goslaviji in narodom na Balka-nu sploh.

Tekom njegovega govora smo zvedeli marsikaj, kar veči-ni navzočih dozdaj ni bilo zna-no in je slednjega, ki je bil prisoten prepričalo, da je Zdrženi odbor organizacija, ki je takoj v svojem početku pri-čela vršiti veliko delo.

Mr. Adamič ni v nobeni stvari pretiraval, po mojem mnenju je bil celo precej obzi-ren in se ni hotel spuščati v to, da bi navzočim dajal kake pra-zne nade ali neutemeljene fak-te.

Njegovo delo v prilog ju-go-slovanskih ljudskih borcev je prikazal le v toliko, kolikor je smatral za potrebno iz vidi-ka razumevanja in jasnega tolmačenja cele stvari. Ali iz tega, kar je o tem povedal je bilo razvidno, da je on storil za jugoslovansko ljudstvo v Ame-riki več, kot je kdo dozdaj slu-til. Pri tem ni iskal finančne ne druge pomoči med nami, kajti hotel je biti gotov, da je na pravi poti.

Ker ima dobre zveze v uradnem Washingtonu in mnoge stike z raznovrstnimi vplivnimi ljudmi, je kaj lahko uverno, da je mogel zavrteti veliko več, kot bi mogel kdorkoli drugi med nami.

Ko je bil izvoljen za pred-sednika Zdrženega odbora, se je odločil, da bo posvetil koli-kor mogoče svojega časa boje-vanju, ki si ga je začrtal ta odbor.

Delo tega odbora j ajujno in važno in predvsem je zdaj potreba, da se Slovenci, Hrva-tje, Srbi, Bolgari in Macedon-ci po vseh krajih Amerike pri-družijo temu delu, podpro od-bor finančno in moralno ter mu s tem zagotovijo nemoto-no funkcijsko.

Kot sta predočila navzočim oba glavna govornika, je zdaj tu čas, ko moramo biti priprav-ljeni na vse. Trenotno se lah-ko dogodki zasujejo tako, da je potrebno poslati predstava-nika odbora v London, Moskvo ali kam drugam, kjer bo treba zastopati prave in resnične ljudske interese slovenskih na-rodov na Balkanu. Za take eventuelnosti moramo biti pri-pravljeni predvsem finančno, kajti vse delovanje in vsa do-bra volja, ter požrtvovanje po-sameznikov ne bo pomenilo nič, ako o pravem času ne bomo imeli imeti svojega odposlanca na potrebnem mestu.

Newyorskí Jugoslovani, ki i-mamo svojo organizacijo udru-ženja že čez dve leti, smo ta-koj razumeli položaj in nujnost časa v katerem se sedaj naha-jamo. Mi smo vedeli že takrat, ko smo se organizirali, da bo prišel čas, ko nam bo skupna organizacija in skupen nastop potreben. Tako smo na tem sestanku doživeli, da smo bili takorekoč trenutno v redu, da stopimo v akcijo in sodelujemo z onimi, ki so zmogli, da pra-vilne zahteve in želje južno-slovanskih ljudstev prednesejo na pravih mestih.

Ideja sodelovanja je prešla takoj v meso in kri in preden je bil sestanek zaključen, je že bil izvoljen odbor desetih čla-nov, kateri bo imel posvete in sestanke s predsednikom U-druženega odbora in z Zlatko Balokovićem, ki je eden od podpredsednikov. Na ta način bo omogočena točna in hitra akcija v slučaju potrebe sklica-nja shoda, skupnih sestankov, itd.

Predsednik Adamič in Mr. Baloković sta bila oba izredno zadovoljna, ko sta videla, da smo južni Slovani v New Yorku že deloma dosegli to, kar se hoče sedaj doseči med vsemi južnimi Slovani v Zdrženih državah—enotnost misli in vo-lje do složnega sodelovanja. Oba sta izrazila željo, da bi ideja složnega nastopa južnih Slovanov dobila tudi drugod tako dober odmev.

Mi samo upamo, da nam bo-do naši ljudje po drugih nase-ljnih sledili in nagovorili dru-ge Jugoslovane za takojšnjo akcijo. Mi, kot delavci in ljudje iz ljudstva imamo pred seboj veliko dolžnost, da moralno podpremo zahteve ljudstva, ki doma krvavi za svobodo in za malo boljše življenje. Naša dolž-nost je, da to ljudstvo brani-mo pred klikami in ljudmi, ki hočejo očrnuti veliko in pošte-no borbo jugoslovanskega ljud-stva zgolj radi lastnih intere-sov.

Kdor hoče stati na strani na-roda in njegovih želji in zahtev, naj se nam pridruži in stopi v stik z uradom Zdrženega od-bora, katerega naslov je: Uni-ted Committee of South-Slavic Americans, 1010 Park Avenue, New York, N. Y. — In ne od-lašajte!

BUY
UNITED STATES
THIRD WAR LOAN
BONDS
AND
STAMPS

Nacijska pest v Italiji

London, 22. sep. — Nemški vojaški guvernir v Napolju je izdal dekret, ki določa, da bo za vsakega ranjenega ali ubite-ga Nemea usmrčenih 100 Itali-jonov. V svoji tozadevni pro-klamaciji je guvernir izjavil, da bodo naciji neusmiljeno iz-trebili vsak odpor proti Nem-cem.

Italijani, ki so po Sloven-skem požigali vasi in mučili ter pobijali talce po nacijskem na-črtu, sedaj lahko občutijo na lastni koži, kako prijetno je biti suženj barbarskih kulturo-noscev.

Tega leta največji film 1000 smehov
DVE NAJVEČJI AMERIŠKI
ZVEZDNICI
JEAN ARTHUR John WAYNE
"A LADY TAKES A
CHANCE"
("Gospa se nekaj drzne")
Slika, ki se je boste spominjali vse
svoje življenje.
Osebnost na odru VAUGHN MONROE
s veličastno godbo in drugini.
PARAMOUNT Theatre
TIMES SQUARE NEW YORK

OGLAS SE NAJ

MARTIN SAVNIK, ki živi ne-kje v New Yorku. Njegov brat Louis v Chicago, Ill., je nevar-no bolan. Če kdo ve za njegov naslov ali pa če sam bere ta oglas, naj naznani na: "Glas Naroda," 216 W. 18th St., New York 11, N. Y.

Baklja Svobode še ni ugasnila na Grškem

Želja po svobodi je neugas-njiva v vseh zavojevanih na-rodov in ravno ta smoter si je izbral pisatelj Albert Bein in dramatični boj Grkov proti nacijskim vpadniku, "Land of Fame" pokaže borbo junških Grkov, ki nikdar ne preneha-jo v boju proti nacijem, ki skušajo s svojim terorizmom in nečloveški brutalnostjo zlomiti voljo vaščanom Taloma. To voljo za svobodo niso naciji zlomili in konečno najdejo guerilci pota, s katerimi po-ženejo te zverinske predstavi-nike takozvanega novega reda iz vasi Taloma in osvobodijo vaščane, ki so bili pridržani kot talci.

Četudi se prizori dogajajo na Grškem, si ni težko pred-stavljati, da more biti enako tudi na Norveškem, na Ho-landskem in sicer tudi v Slove-niji.

Igralci za vloge so dobro iz-brani in dovršijo jih z realiz-mom, ki je potreben, ako ho-čejo javnosti predstavljati ži-

vo sliko razmer, ki so jih u-stvarili naciji med zavojevani-mi narodi.

Igra prikazuje življenje teh "malih" ljudi in ni v njej tiste ga heroičnega nastopa, ki bi jih želeli nekateri kritiki. Da so se gledalci zavedali resnič-nosti in resnosti igre, se je lah-ko razbralo iz navdušenja s katerim so sprejeli igralko, ko so se pojavili po zadnjem de-janju pred odersko zagrinjalo.

Kot vsaka drama, ki je spisana na resnični podlagi, zgubi nekaj pestrosti in se to-rej tudi pozna pri finančnem izidu. Seveda, kot pri vsaki drami te vrste je vnaprej raz-vidno, da se ne bodo ljudje pred vzhodom kar drenjali, vre-dno pa je vsakemu, ki čuti tra-gedijo teh malih ljudi in cen-i njih žrtvovanje v tem boju za svobodo, da gre to predstavo pogledati. Vrši se v Belasco gledališču na 44. cesti iztočno od Broadwaya v New Yorku. — Vstopnice so od 55c do \$3.30. Predstava se prične ob 8.30 zvečer in popoldne v sobo-tah in nedeljah ob 2.40.

Gledališče ... Kinematograf ... Radio

UZITEK ZA VSAKEGA SLOVENCA!

METROPOLITAN OPERA HOUSE
BROADWAY & 40 STREET NEW YORK
SAMO TRIKRATI — 1, 2,
in 3. OKTOBRA ob 8.30 zvečer.

DON COSSACK

SENGE IAROFF

ZBORI in PLES!

NOVE SOVJETSE PESMI: Od meje do meje ... Kozacka kampanjska pesem Dve beloruski pesmi ... Himna Združenih narodov (Sovskij svet)

Zlata debla (komična kozacka pesem ... Legendi — Čigovski ... Ruski brig — Švedov Ob cesti — Varšover ... Koračnica — Švedov

VSTOPNICE V PREDPRODAJI PRI BLAGAJNI OD 55c NAPREJ !!

Kratka Dnevna Zgodba

BRIGITA

Vsega mojega gorja je kriva ta nesrečna Brigita!

Preklemana bodi ura ko se je tako noro zatreskala vame in mi začela piti dragoceni sok mojega življenja, kakor da bi na vsem širnem svetu ne bilo najti drugega, še boljšega človeškega bitja od mene.

Že dolgo sem slutil, da se bo nekaj zgodilo in da to vražje znanje ne bo srečno končalo.

Zategadelj sem se je otresal in otpal, kar se je dalo.

Ali vse zaman.

Nisem se je mogel odkrižati. Na vseh potih me je spremljala, vsiljiva pošast in me še ponoči morila s svojo nemišljenostjo zvestoba.

Dokler ni končno prišlo do katastrofe.

Nekega meglenega jesenskega jutra jo je presenetila žena v moji postelji.

Od studa in gneva je zakričala.

Z grabecimi rokami je planila proti nji "Čakaj grdobu!"

Je zavreščala.

Toda Brigita ni hotela poškati.

Urnejša in spretnjša je bila od žene.

Dva — tri skoče — in že ji je izginila izpred oči.

Njene, dolge tanke "cepelice" so ji rešile življenje.

Brigita pripada svojevrstni rasi.

Smešnodolgi kraki jo odlikujejo in pa sodečasto zavaljen, nekako napihnjen trup.

Pogled nanj mi je vselej vzbujal jezo in bojno razpoloženje.

"Od mojih krvavih žuljev — od moje žlahtne krvi, se nesna — ga debeljak," sem ji zabrusil pa ti jezoriti izbruh niso prav nič zalegli.

Mrečina je še kar nadalje izkoriščala mojo neverjetno dobroto in me žrla noč in dan.

"Kje si jo pobral?" je zapiskala žena.

Od razburjenja so ji drhteale posivele ustnice.

Ustrašil sem se njenega hudega pogleda in sem skesano sklonil glavo.

"Saj veš, kje preži ta mrčes na svoje uboge žrtve."

"Torej si bil spet v gostilni?"

Energično sem odkimal.

"V kavarni," je sitnarila dalje.

"V kavarni bi že bil utegnil najti tega ljubkega kebrčka."

Zdi se mi pa, da je tistega aristokratskega pokolenja, ki najraje osrečuje kino-obiskovalce. Že pred dobrim tednom sem bil v kinu in od takrat nimam več miru božjega! Čudovito dobra mora biti moja kri, da se me tak vrag tako drži!"

"Zakaj mi ničesar ne poveš? Jaz bi ji že zdavnaj dala vetrta!"

"Nisem neumen, da bi pravil. Potem bi šele regljala kako prinašam nadlego v hišo!"

Ko je žena odšla na živalski trg, mi je sijajna ideja presnila možgane. "Zdresiraj zločca — če se ga ne moreš iznebiti — da boš imel vsaj kakor korist od njega!"

Pred dušne oči mi je stopil Marko, eigan, ki je v mojih dišavih letih v ljubljanskem Pratu imel svoj "Vseli teater."

Za dva krajevarja vstopnine smo otroci, dijaki, in vojakii gledali, kako so drezirane bolhe vlačile papirnato kolavice, plesale, plezale in uganjale najsmeknejše norčije. Po končani predstavi si je Marko vprasil ravnico na roko in je svoj "ansambl" pogostil s toplo kavo.

Kakor pri koritu so se dolgo noge umetnice zbrale okrog rdeče kapljice in pile življenjski sok. Potem je gospod ravnatelj prinesel škatlico z bombičem in vse so lepo v redu, druga za drugo, poskakala vanjo.

"Čakaj Brigita!" sem sklenil, "zdej bo pa druga pelat! Še danes pričneva s šolo."

Po dolgem naporu se mi je posrečil lov. Že samo iskanje mi je bilo vzelo precej dragocenega časa. Vse blazine in rjuhe sem moral premesti preden sem je zagledal.

Ne bom popisoval kakšno metodo sem uporabljal pri tem pouku in koliko truda me je stalo prvo prizadevanje, da mi je na klie: "Brigita!" skočila na roko. To zamolčim iz posebnih razlogov, ker namera-vam izdati priročnik o dresuri bolh, čim najdem veličastnega založnika.

Solanje se je vrnilo v največji tajnosti, ker sem zdresirano Brigito nameraval pokloniti kot dragoceno darilo za god.

V današnjih časih ima človek hude skrbi, kadar se približujejo domači prazniki. Saj

ne veš, kaj bi kupil, s čim bi razveselil srce.

V svoji vili (škatlici za žveplenke) se je Brigita kaj dobro počutila. Čez dan je dremala na mehkem bombažu. Zvečer sem jo pa vzel v posteljo. In potem je lazila in se pasla vao noč po mojem mršavem telesu.

Kakor mi je bilo zoprno in mučno: nisem ji branil.

Neke noči sem pa užival popoln mir.

"Čudil sem se in se izpraševal: 'Kaj je danes z Brigito, da se ne gane? Menda vendar ni bolna?'"

V tem je pa že zaškrpala v šosednji postelji. Moje boljše polovice jezi glas je prekinil nočno tišino.

"Kod si pa spet danes lazil, da si prinesel toliko bolh! Požrle me bodo!"

"Dobro delo bi mi storila, sem hotel odvrniti, pa sem se le pravočasno ugriznil v jezik."

Užaljen, da mi dela tako krivico, sem legel na drugo plat.

Ko sem sodil, da je njen duh odplaval v kraljestvo sanj, sem lahko privzdignil očelo in šepetaje zaklical:

"Brigita!"

Ni ubogala.

Šele ko se je že daniilo, sem jo spet začutil na koži.

Tisti dan je bila žena nenavadno resna in molčeča.

Ošnila me je z ostrim pogledom in rekla:

"Midva imava še dolg ne-poravnani račun. Kdo je tista Brigita, ki si o njej sanjal nočoj?"

Mehki zvoki kavarniške godbe so prijetno božali duše številnih gostov. Vriskale in plakale so violine.

Natančno, kakor je bil zapisal in zaukazal komponist, ki je zdavnaj počiva v hladnem grobu.

Sedel sem z ženo pri visokem oknu in vlekel na uho dobro znane melodije. Mehanično sem segel v žep po vžigalico da bi si prižgal cigareto.

Odprl sem nepravo škatlico. V elegantnem loku je skočila Brigita iz nje, naravnost v naročje gospe Debeluške, ki je vsa zamaknjena v dnevnik sedela pri sosednji mizi.

Previdno sem se sklonil naprej in zašepetal ves obupan: "Brigita!"

Žena je prebledela in vstala. Ne da bi me pogledala, je zapustila kavarno.

In s tem dnem se je pričelo moje trpljenje. Kakor pes in mačka živiva v sovražstvu. Sle-herno besedo mi prigrize s

kakšno zlobno pripombo. Ako ji čisto lepo in mirno omenim: "Gizela, danes je pa zelje prisnojeno," mi zabrusi:

"Pa pojdi k Brigiti na kosilo!" Če ji rečem, da na suk-nji mi manjka gumb, se odre-že: "Nesi jo Brigiti!" In tako dalje. Ko sem ji pod silo raz-mer moral izdati skrivnost nesrečne dresure, se je žaljivo zagrohotala.

"Prinesi jo, potem bom var-jeja! Hahaha, dresirana bol-ha! Čudno, da še tega ne po-veš, da si jo že podkoval!"

Trikart se miže bil pri gospe Debeluški. Vse je obrnila in pregledala. Rekla je, da je na-letela že na več drobnih kebrč-kov, takega primerka — ka-kršnega sem jaz opisal, pa še ni videla. Verjemite mi, go-spod, strašen je zdaj moj po-ložaj.

Ko je suhljati moj znanec enkrat končal svojo zgodbo, je krmežljivo jesensko sonce že s poslednjimi mlakotoplimi žarki obsevalo klopi v mestnem parku. Zasmilil se mi je ubogi možiček in sem ga po-izkušal potolašiti.

"Hudo je, hudo tu na sve-tu. Sleherni človek ima kak-trun! Pogledajte onle lepo vitko gospo blondinško, nima naspro-ti. Ves čas se že trudim, da bi prestregla moj sočutni pogled ko se zdaj že tridesetih sklan-ja nad zaledjem svojega bol-nega otročička. Bojim se, da bo dobila grbo! Vam pa sve-tujem: Preskrbite si novo Bri-gito in prepričajte gospo so-soprogno o svoji sposobnosti. Predvsem pa: čimprej izdajte svoj priročnik! Jaz bom med prvimi kupci!"

Včeraj je ves zasopljien pri-dirjal naš "Morček" iz tina.

"Očka, da bi ti videl, kakšen špas smo imeli v kinu! Suh možiček je hodil od sedeža do sedeža, se jokal in vpil. Bri-gita, Brigita! Potem smo vi-deli, kako se je pripeljal re-šilni avto in ga odpeljal."

Silno me je pretresla ta vest. Ubogi gospod Hlebič!

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

Kaj bo z njegovim priročni-ko?

Kaj bo, kaj bo z njim?

ZGODOVINA NOVEGA MESTA

Ta lepa, sraven pa tudi trd-na lega Novega mesta je men-da dala največ povoda onim pravljicam, ki pripovedujejo o velikanskem mestu, ki se je raztezalo tod in segalo v rim-ski dobi celo do Hmeljnika.

V tem velikanskem mestu je imel cesar Decius — tako pri-poveduje pravljica — močno vojsko. Sredi tretjega stolet-ja po Kristusovem rojstvu, je neki napad tedanjega, v No-vem mestu vladajočega cesarja gotovski kralj Chininga, ko je dril z vojsko ob Savi in Krki na Hrvaško, toda prebivalci in po-sadka v Neostasiu, ali Novju, ali Ebnestiumu — tako poro-čata Breckerfeldt in po njem Hoff — so ga zgrabili pod vod-stvom Decija Celera ter zapo-dili njega in njegovo vojsko preko Bosne celo do Nikopolja.

Tudi siloviti Atila je drl tod mimo tega mesta tako razdejal, da se pozneje niti poznalo ni več, kje je stalo.

Zagotovljena zgodovina No-vega mesta se pričena šele s 7. aprilom 1365. Tega dne je povzdignil Rudolf IV ta kraj v vrsto mest ter mu podelil mest-ne pravice, mesto je imelo na-logo, polagoma vso slovensko krajino privedel pod avstrijsko oblast. Postalo naj bi sredi-šče avstrijskih posestev na Do-letinskem.

A kakor marsikateri drug, dostikrat več stoletij v prihod-nost segajoči naplek Rudolfa IV je bil tudi ta ljudstvu ne-umljiv; dogodek se je vtisnil tedanjim in njihovim potom-cem tako živo v dušo, da so mesto takoj od prvega trenu-tka imenovali Novo mesto. V listinah srednjega veka pa so rajši rabili obliko Rudolfswert, Rudolfov otok, Wert, Woerd so srednjeveški izrazi za oto-ke ali kraje, ki jih na več stra-nah ali celo na vseh obliha vo-da. Znano je, da so se zvali blejski gospodje "die Herren von Werts." V novomeški o-kolici je mnogo krajev, ki so imeli ta imena vsaj v minulih stoletjih, čeprav je danes to že pozabljeno. Še v preteklem stoletju se je zval kos zemlj-šča, ki ga pri Smihelu tik No-vega mesta obteka Težki po-tok, nekako tako kakor Krka Novo mesto, Woerdi am Schwe-renbach. Isto tako je z gra-dom Otočcem, Wordlom, do-bro uro od Novega mesta.

V neki listini izza časa Leo-polda I. so našteje vasi, kjer je še veljala sodna oblast mest-nega sodnika: Ločna, Mačko-vec, Lešnica, Jelše, Česnjice, Trška gora, Dinja vas, Dolenje in Gorenje Kamne, Dobrava, Boršt, Daljni vrh, Hudo, Po-točna vas Velika in Mala Bu-ča vas, Irčna vas, Kal, Prečna, Česča vas, Griblje, Bršljin, Ce-gelnica in Pakla.

Brez dvoma je, da je bil ta obseg novomeške sodne oblasti tudi deloma povod oni pravljici o velikanskem starodav-nem mestu, ki se je neki raze-talo do Hmeljnika. Tudi Trška gora, dobro uro od mesta, je pripomogla nekoliko. Zakaj bi se sicer zvala Trška gora, Stadtherg? Stala je kdaj go-tovo v mestu, ugibali so me-ščani prejšnjih časov. Ni se nam čuditi, da je bilo večini meščanov dobrota neumljivo, kako to, da so zlezli njihovi mestni očetje vsako leto po en-krat v svetovaleški obleki na konje, objahali v slovesnem sprevedu vse omenjene vasi, ustavili se pri vsakem "kon-finu" ali mejniku ter pri njem izustili strel iz osemfuntnika. Godilo se je to za to, da ne bi zastarale mestne sodne pravi-ce, kajti sosedje graščaki to prežali venomer, kako bi odr-gali mestnemu sodišču eno ali drugo vas, in to že zgolj iz do-bižkarstva, ker je bilo s sod-no pravico združenih tudi mno-go dozdokov.

Za časa turških bojev je No-vo mesto z lahkoto odbijalo

turške napade. Postalo je zbi-rališče brambovcev proti Tur-kom. Tu sem je pridrla skup-no vsa dolenska vojska, če je zašumelo po deželi.

Turki so si večkrat prizade-vali da bi zavzeli Novo mesto. Leta 1429 ga je napadel Ali, paša z 10.000 možmi. Bitka je bila krvava in vroča. S po-mojo kranjskih vitezov in nji-hovih vojakov, pa so Novome-ščani pognali Turka v beg in ga ostrašili tako, da ga dolgih 30 let ni bilo videti blizu No-vega mesta. Ta napad je bil po Valvazorjevem zatrjevanju eden najhujših.

O sv. Mihaelu leta 1491 so se Turki zopet prikazali pri Met-lici, ter jo čez Gorjance udagili na Mehovo. Hmeljnik, in na Belo cerkev. Da so se posku-sali tudi nad Novim mestom, je pač nedvomno, ker so mora-li mimo njega. Pri Beli cerkvi so se ustavili in čakali, da upa-de močno narasla Sava, čez katero so morali kreniti na Šta-jersko Medtem pa so razgrajali po novomeški okolici. Silno so trpeli Hmeljnik, St. Jernej, Otočec, Prežek, Mehovo itd.

Naslednje leto so zopet pri-šli in naskočili Novo mesto a vzeti ga niso mogli, zato pa so se zopet znesli nad njegovo o-kolico. Valvazor pripoveduje, da so uganjali grozne stvari: nabadali so glave kristianov na snlice razbijali otročjem glav ob kamene in drvje, zvezali ljudi skupaj kakor pse itd. Valvazor ne more našti-dosti besedi, da bi opisal nji-hovo krivolčnost.

Kljub vsemu temu na je bi-raznih šolah vpeljati pouk v ta ta doba lenša, kar jih je No-tujih jezikih za odrasle. Med vo mesto kdaj imelo. Odkar temi jeziki so: arabski, češki, je postalo zbirališče brambov-albanski, finski, jugoslovanski cev proti Turkom, se je stekalo islandski, malajski, madžarski, tu vedno veliko ljudi, tu so rumunski, turški in drugi.

pregledovali in urili vojake, tu jim izplačevali plače, ki so jo ti ljudje veliko ali rajši vso pu-stili v mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV.

Z ozirom na tekoči svetovni položaj je The New York Adult Educational Council sklenil v raznih šolah vpeljati pouk v tujih jezikih za odrasle. Med vo mesto kdaj imelo. Odkar temi jeziki so: arabski, češki, je postalo zbirališče brambov-albanski, finski, jugoslovanski cev proti Turkom, se je stekalo islandski, malajski, madžarski, tu vedno veliko ljudi, tu so rumunski, turški in drugi.

pregledovali in urili vojake, tu jim izplačevali plače, ki so jo ti ljudje veliko ali rajši vso pu-stili v mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV.

Z ozirom na tekoči svetovni položaj je The New York Adult Educational Council sklenil v raznih šolah vpeljati pouk v tujih jezikih za odrasle. Med vo mesto kdaj imelo. Odkar temi jeziki so: arabski, češki, je postalo zbirališče brambov-albanski, finski, jugoslovanski cev proti Turkom, se je stekalo islandski, malajski, madžarski, tu vedno veliko ljudi, tu so rumunski, turški in drugi.

pregledovali in urili vojake, tu jim izplačevali plače, ki so jo ti ljudje veliko ali rajši vso pu-stili v mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV.

Z ozirom na tekoči svetovni položaj je The New York Adult Educational Council sklenil v raznih šolah vpeljati pouk v tujih jezikih za odrasle. Med vo mesto kdaj imelo. Odkar temi jeziki so: arabski, češki, je postalo zbirališče brambov-albanski, finski, jugoslovanski cev proti Turkom, se je stekalo islandski, malajski, madžarski, tu vedno veliko ljudi, tu so rumunski, turški in drugi.

pregledovali in urili vojake, tu jim izplačevali plače, ki so jo ti ljudje veliko ali rajši vso pu-stili v mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV.

Z ozirom na tekoči svetovni položaj je The New York Adult Educational Council sklenil v raznih šolah vpeljati pouk v tujih jezikih za odrasle. Med vo mesto kdaj imelo. Odkar temi jeziki so: arabski, češki, je postalo zbirališče brambov-albanski, finski, jugoslovanski cev proti Turkom, se je stekalo islandski, malajski, madžarski, tu vedno veliko ljudi, tu so rumunski, turški in drugi.

pregledovali in urili vojake, tu jim izplačevali plače, ki so jo ti ljudje veliko ali rajši vso pu-stili v mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV.

Z ozirom na tekoči svetovni položaj je The New York Adult Educational Council sklenil v raznih šolah vpeljati pouk v tujih jezikih za odrasle. Med vo mesto kdaj imelo. Odkar temi jeziki so: arabski, češki, je postalo zbirališče brambov-albanski, finski, jugoslovanski cev proti Turkom, se je stekalo islandski, malajski, madžarski, tu vedno veliko ljudi, tu so rumunski, turški in drugi.

pregledovali in urili vojake, tu jim izplačevali plače, ki so jo ti ljudje veliko ali rajši vso pu-stili v mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV.

Z ozirom na tekoči svetovni položaj je The New York Adult Educational Council sklenil v raznih šolah vpeljati pouk v tujih jezikih za odrasle. Med vo mesto kdaj imelo. Odkar temi jeziki so: arabski, češki, je postalo zbirališče brambov-albanski, finski, jugoslovanski cev proti Turkom, se je stekalo islandski, malajski, madžarski, tu vedno veliko ljudi, tu so rumunski, turški in drugi.

pregledovali in urili vojake, tu jim izplačevali plače, ki so jo ti ljudje veliko ali rajši vso pu-stili v mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV.

Z ozirom na tekoči svetovni položaj je The New York Adult Educational Council sklenil v raznih šolah vpeljati pouk v tujih jezikih za odrasle. Med vo mesto kdaj imelo. Odkar temi jeziki so: arabski, češki, je postalo zbirališče brambov-albanski, finski, jugoslovanski cev proti Turkom, se je stekalo islandski, malajski, madžarski, tu vedno veliko ljudi, tu so rumunski, turški in drugi.

pregledovali in urili vojake, tu jim izplačevali plače, ki so jo ti ljudje veliko ali rajši vso pu-stili v mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV.

Z ozirom na tekoči svetovni položaj je The New York Adult Educational Council sklenil v raznih šolah vpeljati pouk v tujih jezikih za odrasle. Med vo mesto kdaj imelo. Odkar temi jeziki so: arabski, češki, je postalo zbirališče brambov-albanski, finski, jugoslovanski cev proti Turkom, se je stekalo islandski, malajski, madžarski, tu vedno veliko ljudi, tu so rumunski, turški in drugi.

pregledovali in urili vojake, tu jim izplačevali plače, ki so jo ti ljudje veliko ali rajši vso pu-stili v mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV.

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče:

slovenske pesmi:

1. Podolnica — moški zbor s bariton samospevom

2. Posravn — moški zbor

3. Lahko noč — moški zbor

4. Otočni zvon — mešani zbor

5. Pomladinka — mešani zbor, s bariton samospevom

6. Lira I. — za solo apleve, moški in mešani zbor

7. Lira II. — za mešani zbor

8. Atlantski odmevi — za mošči in ženske zbor, s bariton samospevom

9. Kanaris iz psalma 136 — moški zbor

10. Soči — za samospevo, mešani zbor in spremljevanje glas

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

19

Radovan je krenil s ceste preko polja naravnost proti ognju. Kakih dvajset oseb je čepelo in ležalo po tleh. Nekateri so bili divji, čisto podobni Hanom, samo da so bili razoglavi in so imeli dolge lase spletene v kite. Bili so rodu Verhunov. Sami so se radi nazivali za Obre, da so bolj sloveli in so se jih ljudje bali. Drugi so bili prebivalci izza Črnega morja, alanskega rodu.

Ko sta se približala ognju, je Radovan udaril na plunko in zapela sta z Istokom poskočno pesem.

Vse se je zganilo in se oziralo od ognja. Družba je planila pokonci in pričela poskakovati in kričati. Povabili so ju hitro k sebi, odgrnili pepel in izvlekli iz žerjavice kose pečene kozlovine.

Istok se je čudil Radovanovi modrosti in pretkanosti. "Slovena? Hej, odkod? Z vojske, kjer so pošesali Hilbudija?"

"Zakaj naju žališ, prijatelj! Slovena sva, prihajava da- leč od Visle in se ne meniva za vojsko. Kdaj je godec sukal meš? Kdaj je pevec tulil kakor volk?"

"Pij, godec, in ne jezi se! A Hilbudija so Sloveni vendarle poklali. Kakor podgane pred vodo so bežali tod mimo njegovi konjiki in trosili strah pred Svarunom po deželi!"

Radovan je izpraznil rog z vinom. Natočili so še in dali Istoku.

"Le pij, sinko, da poplakneš cestni prah in zapoješ kakor slavec!"

Zopet je zapela plunka, divji glasovi so jo spremljali z besedami, ki so bile znesene iz vseh rodov in od vseh vetrov.

Ko so ljudje v naselbini čuli petje in godbo, so prišli rado vedni k ognju.

"Bežite!" je kričal napol nag Varhun, kosmat po prsih in bedrih.

"Bežite! Sloveni greto! Dva sta že tukaj! Pohrustajo vas, iz vaših črev nastaviijo liscam zanke!"

Naselniki Trčani so se previdno bližali in obstopili popotnike. Dolgo niso upali vprašati, kaj je s Slovenci. Ko jim je Radovan povedal, da sta srečala onkraj Donave slovensko vojsko, ki se je vračala, so se razveselili, da so poskakovali, se zadrevili v vas tolažit ženske in se kmalu z njimi vred vrtili. S seboj so privlekli jedil, sadja in pijače.

Začelo se je veselje, ki je plulo v divjih krikih pod pozno večerno nebo.

Tako je bilo potovanje Radovana in Istoka. Včasih sta hodila sama, včasih se je valila z njima cela tolpa divjih bitij, napol oblečenih, napol nagih, ogrujenih s starimi vojaškimi plašči, zašitih v kozje kože, odetih v lisice in medvede ali pa v razdrapanih platnenih hlačah. Večkrat se je tolpa razpršila po okolici, poplenila nekoliko, če ni dobila zlepa; koder se jim je dobro godilo, so ostali dalje in si nabrali za pot.

A po cesti so naleteli tudi na bogate trgovce, ki so jezdili in imeli s seboj mnogo orožja in blaga, nekateri celo tovrne vozove.

Stirinajest dni sta se klatila na potovanju. Ušla sta zimi na Balkanu, prišla v veselo, rodovitno dolino reke Tonza, ki se izliva v Heber. Južne sapa so jima vele naproti kakor dih pomladi.

Istok se je čudil krasnim poljem, ogledoval bogate domove in se veselil, da je šel zdoma. Radovan mu je potoma vse modro razlagal in govoril, kot bi bil doma na teh pokrajinah. Z bobnečimi besedami mu je opisoval Bizanc in veselje v njem ter pravil, da ga v osmih dneh gotovo zagledata.

Ko sta nekega večera zopet brez družbe hodila po samotni poti in se zastopaj nadejala, da dospeta do ljudi, do hiš ali pa do ognjev, kjer bi v veseli družbi prenočila, sta poskrla hribeč z gostim drevjem, da bi legla. A ododod zagleda Istok v dolini ogenj. Napotita se brezskrbno in veselo proti ognju.

Kakor po navadi, je udaril Radovan tudi sedaj na plunko. Ta je bila vedno najboljša varuhinja in najboljše priporočilo, da so ju z veseljem sprejeli.

Toda Radovanu so za hipec obstali prsti, ko ga je Istok potegnil za haljo. "A samo za trenutek. Prsti so ubrati hitro druge strune in oglasila se je divja hunska pesem.

Spoznala sta pri svitu ognja lice Tunjušovo. Lenó se je obrnil glavar in pogledal Radovana.

"Pes, kaj lajšaš in motiš sina Atilovega, ko dremlje?"

Istoku so se zasvetile oči, roka je tipala po nožu, ki je tičal skrit za pasom. Radovan se ni dal zmotiti.

"Kadar je dremal po dobri jedi veliki glavar vseh glavarjev, slavni Atila, so mu godli godeci. Tako govore povesti slavnih Hunov. Zato naj tudi Tunjuš, sin njegov, počiva ob zvokih strune."

Tunjuš se je na ležišču dvignil, pa je omahnil. Radovan je spoznal, da je pijan. Poleg njega je ležala prevrnjena lepa pisana steklena posoda. Samo velikaši so zmogli tedaj, da so pili iz tako dragocenih kozarcev. Glavar je ukazal, da se godeca sprejmeta in dostojno pogostita. Ročno so jima postregli Huni z večerjo. Jedli so jedi, kakršnih Istok še ni nikdar okusil. Prinesli so jih s seboj iz Bizance. Zakaj Tunjuš se je že vračal.

Pretkani Hun se ni motil. Izprosil si je pot do samega cesarja Justinijana, ki je bil ves zbehan in obupan radi Hilbudijevga poraza. Nikozar ni imel, da bi mu poslej varoval mejo na severu. Vojsko je potreboval za Italijo, za Ariko in zoper Perze. V veliki skrbi in žalosti je prebiral v poznih nočeh Salamonove knjige in iskal v njih modrih misli. Tedaj pride Hun Tunjuš.

Po kolenih se je pridrsal pred cesarja, poljubil spoštljivo njegovo nogo in govoril v veliki ponižnosti.

"Hlapec se je priril v prahu do tebe, sonce nebeško, da ti pove važne novice."

In Tunjuš je razlagal, da je razmetel vse imetje, da je sedaj berač, samo zato, da je razprl Slovane in Ante in otel državo na severu pred divjimi Slovenci.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Naš napredek in naše propadanje

FRANK TROHA.

(Nadaljevanje.)

Pred več leti se je bilo pripetilo, da so se bili nekateri podali celo v Rusijo. Naši ljudje so že od nekdaj dobri gozdarji in zato so si v največjem številu iskali zaslužka v gozdu. Vsakoletno odhajanje v druge kraje, jim je pripomoglo, da so si nekaj prislužili. Nekaterim je bila sreča mila in so prilično dobro zaslužili in dasi so bili trudni so vseeno na spomlad veselih obrazov prihajali domov. Na žalost se je pa dogajalo, da so bili naši gozdarji reštetokrat grdo opeharjeni. Jaz sam nisem bil še za te vrste delom, toda znani so mi slučaji, kako so se nekateri gozdarji mučili skozi celo zimo, na spomlad so pa prazni prišli domov. Dogodilo se je, da je družba propadla in gozdarji so odšli brez plačila in vsa kletvina jim ni nič pomagala. Vsaka skupina je imela svojega voditelja, tako zvanega kosatarja. In ta njih voditelj je bil v več slučajih nezmožen zastopati takšno odgovorno mesto. Kakšen ni znal računati, takšnega so pa na drugi način prevarili. Naj omenim le en slučaj, kako je bila skupina gozdarjev prevarjena in to so izvedeli šele potem, ko je bilo prepozno.

Ko so bili naši gozdarji zapostavljeni v slavoslovijski, takrat niso izdelovali dog, pač pa so podirali debele hrastove, jih razžagovali in deal takozvane balvane in hlode. Delo je bilo naporno, toda so vse potrpeli, ko so se nadejali, da bodo dobro zaslužili. Ko so svoje delo dokončali in je prišel trgovec, da prešteje kose in premeri debelost, so ga spremljali voditelji gozdarjev in še par drugih gozdarjev. Trgovec je meril in zapisoval v knjigo. Tedaj ni pa niti enemu izmed gozdarjev prišlo na um, da bi si morali tudi oni zapisovati. Pazili so le, kadar je trgovec meril hloed in ko je rekel, koliko meri, so potrdili, da je pravilno tako. Trgovec je pa v knjigo vedno zapisal manjše številko in to je bila prevara, ki je niso opazili. Ko so sklepali račune in je voditelj gozdarjev

protestiral, da se pravilno ne vjema in da mora biti zaslužek mnogo višji, je pa trgovec zarobantil in jim rekel, da so hodili z njim in pazili, kako je meril. Nič mu niso mogli, prešli so plačilo in odšli razočarani proti domu. Šele doma jim je modrejši človek dopovedal, da jih je trgovec usekal s tem, da je zapisoval v knjigo manjše številke in da bi si bili morali gozdarji tudi sami zapisovati. Tedaj so svojo zmoto spoznali; bilo je pa prepozno in vse robanjenje jim ni prineslo denarja, za katerega so bili opeharjeni.

Tako so bile nastavljene li-manice nevednim delavcem vsespod. Prevaral jih je marsikdo, toda poštenjakov je bilo malo. Če se je pa kje pojavil dobitnik, jim ni mogel pomagati za vse žive dni. Če je dobitnik umrl ali odšel v druge kraje, je prišel na njegovo mesto drugi in ponovno začel z odpiranjem.

Tam v naših krajih je pred leti živel duhovnik ki je v resnici služil le Bogu in pa bil dušni pastir svojim faranom. Dolgo vrsto let je služboval v enem kraju in tam je tudi umrl. Ko ga je smrt doletela, ni imel nič prihrankov in nič premoženja, ker farani so mu le toliko plačevali, da se je skromno preživljal, on se je zavedal, da nima potomecev za seboj in zato mu tudi ni bilo potrebno hraniti in gledati na poznejše dni. Da je pa prejel vse dajatve, ki bi mu morali farani dajati, bi si bil lahko prihranil lepega denarja. Toda on kot v resnici dober človek, je to svojim faranom vse odpustil in jim s tem olajšal breme. Torej se ni bilo čuditi, če so si želeli imeti takšnega dušnega pastirja kar naprej. Človek se pa stara in mora umreti in tako je tudi umrl omenjeni dobitnik. Pa je prišel na njegovo mesto mlajši z okroglim trebuhom. Ta si ni želel samotnega življenja, želel si je veselo družbe, in zato mu je bilo treba tudi denarja. Kaj kmalu je prelistal zapisnike in knjige ter pronašel, koliko in kakšne dajatve mora prejemati od faranov. Prav nič se ni oziral, kaj je počenjal njegov prednik, on je hotel imeti svoje. Farani pa so mu morali dati, kakor je bilo zapisano v knjigah in nobena prošnja ni nič zalegala.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

VKUHAVANJE

SADJE V MEDU

Črešnje, češnje, grozdje in drugo sadje zloži v porcelanasto posodo in naliž vanjo toliko čistega medu, da je sadje pokrito. Potem posodo dobro zapri, da ne more zrak do nje in jo postavi na hladen prostor. Na ta način vloženo sadje se jako lepo ohrani in je tudi zelo okusno.

Surovo vložene črešnje.

Obriši velike, lepe in jako zrele črešnje previdno s prtičem ter jih zloži v širok kozarec. Med črešnje natresi prav drobno stoklenega sladkorja — na pol kg črešenj četrt kg sladkorja — in nekoliko celega cimeta. Kozarec dobro zaveži s pergamentnim papirjem in ga postavi na zračen in solnčen kraj. Tu naj ostane 5—6 tednov. Tekom prvega tedna kozarec vsak dan enkrat potresi, da se črešnje premaknejo. Po pretekli šesttedenski dobi spravi kompot na hladen prostor.

Malinovec

Stlači v čisti skledi z novo leseno kuhaličico kakih 5 litrov rdečih malin, pokrij skledo z organtinom da ne pridejo mu-

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOvem

Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

KAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rediti marsikatera napačna ali vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladne svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceanev in jezer, dolgi najdaljši rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI

V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

he do malin, ter jo pusti tako stati na gorkem, kakor imaš navadno v sobi, par dni. Ko se začne sok kisati ter poganjati mehurčke tedaj ga precedi skozi platno, nalašč zato pripravljeno. Sok mora teči počasi, da ne bo gost. Potem vzemi na vsak liter pretlačenega soka kg sladkorja, pusti to vreti 15—20 minut; naliž malinovec, dokler je še mlačen, v steklenice, počakaj, da se ohladi, naliž steklenice dobro zamaši ter jih spravi na hladen prostor.

Vsek odecdek kuhaj v rumenem kotličku ali čisti lončenici posodi, v kateri ni bilo nikdar nič mastnega. Nikdar ga na ne kuhaj v železnem loncu, ker bi se sicer navzel železovega okusa ter bi dobil motno črno barvo.

Prav tako narediš lahko ribizljiv odecdek, odecdek črnih jagod, črnih malin itd.

V sopari kuhani sokji za poliv-

ke in sladolede

Stlači maline, jagode, ribizelj in drugo kakor prej s ku-

haličico, a precedi sok takoj, ne da bi ga pustila kisati. Nato skuha 1 kg sladkorja z litrom vode ter ga izčisti, toda ne kuhaj ga tako dolgo, da bi se potegnil; ko se ohladi, mu primešaj 1 liter precejene soka, naliž to v steklenice, a ne prav do vrha, zamaši jih dobro, pri-

veži še z vrvice križem zama-

haj v sopari.

ške na steklenice ter skuha sok v steklenicah v sopari kakor kompot.

Jabolka, hruške in kutine tu di lupi in zreži, potem pa jih skuha z malo vode, odecdi sok primešaj ga hladnemu kuhane-mu sladkorju, napolni s to tekočino steklenice ter jih skuha v sopari.

Molitveniki

v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno ... Ko zaloga poide, je ne bo mogoče nadomestiti do konca vojne.

Slovenski:

KVIŠKU SRCE (Štev. 415) 2½×3½ inčev; 224 stran.

Cena 75c

RAJSKI GLASOVI (Štev. 408) 2½×4 inčev; 255 stran.

Cena \$1.50

Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York 11

Note

KLAVIR ali PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
- * Time of Blossom (Vredni čas)
- * Po Jeseru
- * Kolo
- * Tam na vrtil gredi
- * Maribor Waltz
- * Spava Milka Moja
- * Orphan Waltz
- * Dekle na vrta
- * Oj, Marička, peglaj
- * Barčica
- * Mlad kapetane
- * Gremo na Stajersko
- * Stajers
- * Happy Polka
- * Če na tuljen
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Židana marelja
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylvia Polka
- * Zveled sem nekaj
- * Ko ptica ta mala
- * Polji s menoj
- * Dol s planine
- * Kadar boš ti vandrati del

10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA

Naročite pri:

Knjigarni Slovenic Publishing Co.

New York 11, N. Y. 216 W. 18th Street